

Yaşasın İşçilerin Uluslararası Mücadele Birliği

İŞÇİ DAYANIŞMASI

Uluslararası İşçi Dayanışması Derneği Bülteni

•25 Ocak 2023 • No: 178

DEĞİŞİMİ ASIL YARATACAK OLAN BİZİZ!

Adaletsizliğe, işsizliğe ve hayat pahalılığına karşı durmak istiyorsak; toplumun yapay temelde ayrıştırılmasına ve insanların ötekileştirilip aşağılanmasına karşı çıkıyorsak; grevlerimizi yasaklayan, demokratik hak ve özgürlüklerimizi yok eden tek adam rejimine karşı tüm engelleri aşip birleşmek zorundayız! Gerçek değişimi yaratabilecek olan işçi ve emekçilerdir.

Türkiye’de emekçilere yaşamı zehir eden; fiziksel, toplumsal, psikolojik olarak derinden etkileyen bir yoksullaşma var. Ancak toplumdaki çıkışsızlık duygusu, bu yoksullaşmanın çok daha katmerli biçimde hissedilmesine neden oluyor. Tek adam rejimi, yalnızca toplumu baskı altına alıp özgürlükleri yok etmedi ama aynı zamanda toplumu yapay temelde kutuplaştırdı; topluma sürekli kin ve nefret enjekte etti, bir kesimi diğer bir kesime karşı düşmanlaştırdı. Yolsuzluğa gömülüp çürümüş rejim, ne yazık ki toplumun dokusunda büyük bir tahribata yol açmıştır. Bir dönem “çalışıyorlar ama çalışıyorlar” denilerek rejimin yolsuzluklarının savunulabilmesi yeterince çarpıcı değil mi? Ancak toplumdaki doku bozulması bununla sınırlı kalmamıştır. **Milliyetçi körlük, kendisi gibi olmayı düşman görme veya lider kriteri diye öne çıkartılan özelliklerin bir diktatörün özellikleri olması da söz konusu tahribatın başka boyutlarını oluşturuyor.**

Türkiye toplumu çok karmaşık bir süreçten geçiyor. Sıklıkla dile getirdiğimiz üzere toplumda çok yönlü ve katmanlı bir dönüşüm dinamiği var. İster iktidara isterse muhalefete oy versin toplumun geneli değişim arzuluyor. Fakat tüm sorunların bir yumağa dönüştüğü, toplumun yapay temelde kutuplaştırıldığı ve korku politikalarıyla yönlendirildiği bu süreçte, bu değişim arzusu henüz kendine bir kanal bulabilmiş

Instagram: /u_i_d_e_r

YouTube: /uidderorg

Twitter: /uid_der

Facebook: /uidder.org

www.uidder.org

değil. Elbette CHP'nin başını çektiği burjuva muhalefet cephesinin izlediği pasif politik çizgi de bunda etkili oluyor. **İşte bu değişim arzusu güçlü bir şekilde ortaya çıkıp toplumsal ve siyasal atmosferi belirleyemediği için, tek adam rejiminin gitmesini isteyen toplumsal çoğunluk karamsarlığa kapılıyor.** Bu koşullarda, ülkenin çivisini çıkartan ve gelecek yıllar boyunca etkisini gösterecek büyük sorunlar yaratan tek adam rejimi, güçlü görünebiliyor. **Oy tabanı erimesine ve büyük bir itibar kaybı yaşamasına rağmen, elindeki dev medya gücünü de kullanarak toplumda güçlü olduğu ve Erdoğan'ın her durumda kazanacağı algısı yaratmaya çalışıyor.** Kaos politikalarını devreye sokacağı şantajıyla değişim arzusunun önüne geçmek, toplumu kendisine mahkûm etmek istiyor.

Oysa işsizlik, hayat pahalılığı altında ezilen ve **değişim isteyen toplumdaki çoğunluk, rejimin oyun ve planlarını boşa çıkartabilir.** Ancak bunu yapabilmek için AKP-MHP iktidarının kurduğu tuzağa düşmemek gerekiyor. Bu iktidar, ülkenin bölüneceği korkusunu kullanarak, milliyetçiliği kışkırtarak, muhalif olan herkesi "vatan haini" ilan ederek güç topluyor. Toplumdaki farklılıkları durmaksızın kaşıyarak ve kışkırtarak "sorun" yaratıyor ve bundan besleniyor. Kuşkusuz rejimin, "dağıtıcı-körleştirici politikalar" alet kutusunda en etkili olanı milliyetçiliktir. AKP-MHP iktidarı, her kesimden 6 milyon insanın oyunu almış Meclisteki üçüncü büyük parti olan HDP'yi "terörist" ilan ederek ve onunla yan yana gelmeyi "vatan hainliği" olarak sunarak muhalefet cephesini tuzağa düşürüyor. Tabiri caizse iktidar, karşısında yer alan toplumsal çoğunluğu körleştirmek, etkisiz kılmak için sürekli göz yaşartıcı gaz kullanıyor. **Oysa Türk veya Kürt, Sünni veya Alevi, başörtülü veya başı açık, hepimiz aynı ülkede yaşayan ve çıkarları ortak olan emekçileriz. İktidarın yarattığı milliyetçi gaz bulutunun içinde birbirimize tekme atmaya, "ben onlarla yan yana gelmem" gibi düşünceleri bir kenara bırakmalıyız.**

Yüzyıldan fazladır sürüp gelen ve çözümsüz kalan Kürt sorunu, topluma korku salmak için kışkırtılan milliyetçilik, dini inançların sınırsızca istismar edilmesi, farklı inanç ve kimliklerin dışlanması vb. **Toplumu yoran ve enerjisini emen bu hususlar, işçi sınıfının ve emekçilerin aleyhinedir. Bu tablonun ortadan kalkması ve yapay ayrımların aşılıp kardeşleşmenin sağlanması için tüm emekçilerin üzerine düşen görev ve sorumluluklar vardır.** "Ben ne yapabilirim ki" düşüncesi insanı yalnızca pasif konuma itmez, aynı zamanda psikolojik açıdan hasta eder. Türkiye'de psikolojik sorunların artışı ile büyüyen sorunlar karşısında toplumun yeterince tepki verememesi ve enerjinin içe dönmesi (depresyon) arasında doğrudan bir bağ var. Örgütsüz ve pasif bir toplumun insanı, sürekli şikâyet etmesine rağmen harekete geçmez ve başkalarının onun adına bir şeyler yapmasını ister; "kurtarıcı liderler" peşinde koşar. Toplumun yaşadığı sorunlara örgütlü

ve güçlü bir tepki veremediği Türkiye'de "güçlü lider" konusunun bu kadar öne çıkması tesadüf değildir.

Kuşku yok ki insanlık tarihinde liderlerin büyük bir rolü vardır. Mesela Rusya işçi sınıfı 1917'de iradeli, cesur ve öngörülü liderleri sayesinde iktidarı ele almayı başarmıştı. Keza Türkiye'de 1980 öncesinde işçi sınıfı, DİSK ve Kemal Türkler liderliğinde tarihe kazınan bir mücadele yürütmüştü. **Fakat liderler, içinde buldukları toplumla ve kitleyle vardılar. Toplum örgütlü olmadan, yoksulluğa ve adaletsizliğe karşı mücadele çizgisi güçlenmeden liderler tek başlarına bir şey yapamazlar.** Birçok kez vurguladığımız üzere, efsanelerdeki gibi bir kurtarıcı gelip bir kılıç darbesiyle tüm sorunları çözüp toplumu kurtuluşa götürmeyecek!

Pasiflik ve sınıf bilincinden yoksunluk işçi sınıfının gücüne ve mücadelesine inançsızlık doğurur. Mücadeleyi kendisiyle sınırlı sanan ve işçi sınıfının o dev gövdesini göremeyen işçi, ileri sürülen taleplerin gerçekleşmeyeceğini düşünür. **Oysa bir talebin hayata geçmesi için öncelikle o talebin emekçi kitleler nezdinde kabul görmesi, meşruiyet kazanması gerekir.** Örneğin vaktiyle dünya genelinde işçi sınıfı 8 saatlik işgünü talebini tüm benliğiyle sahiplendiği için sermaye sınıfı gelişen mücadele karşısında duramadı ve boyun eğdi. Kalkış noktamız "ama vermezler ki" değil, "biz kazanacağız" olmalıdır. "Hak verilmez alınır" bu topraklara ait bir deyimdir. En basitinden, Emeklilikte Yaşa Takılanlar örgütlenip mücadele ettikleri için bu talep toplumda meşruiyet kazandı ve oy tabanı giderek eriyen iktidar, desteğini arttırabilmek için EYT'lilerin taleplerini kabul etmek zorunda kaldı.

Mücadele çok yönlüdür ve elbette seçimler de bunun bir parçasıdır. Ancak sadece seçimlerde sandığa giderek bir partiye oy vermek, sonra da tüm toplumsal sorunların çözülmesini beklemek, boş bir beklentidir! Toplumun nefesini kesen sorunlara çözüm bulmak için tüm işçiler, gençler, emekçi kadınlar, emekliler yani işçi sınıfının tüm kesimleri olarak harekete geçmeliyiz. Bir güç haline gelmeliyiz! 13 süper zenginin toplam servetinin (38,9 milyar dolar) nüfusun yarısının toplam servetinden (38,5 milyar dolar) daha fazla olduğu bir Türkiye'de yaşıyoruz. **Bu adaletsizliğe, işsizliğe ve hayat pahalılığına karşı durmak istiyorsak; toplumun yapay temelde ayrıştırılmasına ve insanların ötekileştirilip aşağılanmasına karşı çıkıyorsak; grevlerimizi yasaklayan, demokratik hak ve özgürlüklerimizi yok eden tek adam rejimine karşı tüm engelleri aşıp birleşmek zorundayız!** Gerçek değişimi yaratabilecek olan işçi ve emekçilerdir. Bir mitinge veya UID-DER gibi işçi örgütlerinin etkinliklerine katılmak, toplumsal çıkarları ifade eden düşüncelerin bir parçası olmak, yan yana gelip örgütlenmemiz gerektiğini etrafımıza anlatmak ve toplumda bu düşünceleri hâkim kılmak... İşte bunlar mücadelenin ta kendisidir. Öyleyse bu doğrultuda tüm sınıf bilinçli ve öncü işçiler daha cesur olmalı ve daha aktif şekilde hareket etmelidir! ■

200 Yıldır Bitmeyen Terane:

Ücretler Artarsa Enflasyon Artar!

Türkiye’de hızla yükselen enflasyon karşısında emekçilerin alım gücü iyice eridi. TÜİK’in resmi enflasyonu ile gerçek enflasyon arasında uçurum olduğu için ve ücret artışları resmi enflasyon veri alınarak yapıldığı için, **yapılan zamlar reel ücretlerdeki keskin erimeyi durduramadı**. Gerçek bu olmasına ve yapılan zamlar kayıpları dahi telafi etmemesine rağmen, kendisine ekonomi uzmanı diyen aklievveler sahaya iniverdiler ve başladılar 200 yıldır bitmeyen teraneyi okumaya: Ücretler artarsa enflasyon artar!

Örneğin bir iktisat profesörü asgari ücretin artmasının enflasyonu arttıracığı savını verdiği bir röportajda şöyle açıklıyor: “Asgari ücrete zam yapalım talep artsın, faizleri düşürelim talep artsın, devlet birilerine para versin talep artsın. **Bu sadece enflasyonu artırır.**” Asgari ücret ne kadar yükselirse, asgari ücret artışına dair yapılan tartışmaların periyotlarının o kadar kısalaacağını söyleyen bu profesör, “Allah korusun ileride ayda bir bu tartışmaları yapmaya başlayacağız” diye de ekliyor. Bir başka ekonomi profesörü ise asgari ücrete ne kadar zam yapılırsa yapılsın bir işe yaramayacağını söyleyerek iktidarı eleştiriyor. Sözde eleştirel olan bu yaklaşımdan çıkan sonuç şudur: Asgari ücret ne kadar artarsa artsın enflasyondaki yükseliş asgari ücreti eriteceği için ücretlerin artmasını istemek gereksizdir!

Daha ücretler artmamışken enflasyonun alıp başını gittiği bir ülkede sanki enflasyonun sorumlusu asgari ücret artışıymiş gibi bir yaklaşım ortaya koymak emek düşmanlığıdır. Gerçekte enflasyonu arttıran şey ücretlerdeki artış değildir, tersine ücretlerin sayısal/nominal olarak artmasına yol açan şey enflasyondaki yükseliştir. Üstelik yüksek gibi görünen artışa rağmen işçilerin alım gücü düşmektedir. **Tüm ürünlerin fiyatları artarken ücretlerin de aynı doğrultuda artmaması reel ücretlerin düşmesine ve işgücü maliyetinin ucuzlamasına yol açar. Böylece sermayenin kârı katlanır.** Tüm dünyada ve Türkiye’de olan da budur. Ayrıca patronlar teşvik, indirim vb. adı altında iktidar tarafından sürekli desteklenmekte, işgücü maliyetleri daha da aşağı çekilmektedir. 8500 lira olarak belirlenen asgari ücretin 1352 lirası işçinin ödediği gelir

ve damga vergisinden oluşmaktadır. Patronlara verilen SGK prim desteği ise 100 liradan 400 liraya çıkarılarak Haziran ayına kadar uzatılmıştır.

Bir iktisat profesörü Türkiye’de işgücü maliyetlerinin ne kadar aşağı çekildiğini, öyle ki ülkenin bir asgari ücretli ülkesi haline geldiğini, **sermayenin elde ettiği** yüksek kâr oranlarını bilmiyor olabilir mi? İşçilerin milli gelirden aldığı toplam pay hızla düşerken sermayenin payının arttığını bilmiyor olabilir mi? Tüm dünyada trilyonlarca dolar basıldığını, enerji, hammadde ve gıda fiyatlarındaki artışın enflasyonu tetiklediğini, Türkiye özelinde ise rejimin izlediği ekonomi politikalarının dünya ortalamasının çok üzerinde bir enflasyona yol açtığını bilmiyor olabilir mi? Elbette bilir, ama böylelerinin görevi işçiden değil sermayeden yana düşünce oluşturmaktır. Bunların derdi sermayeyi kollamak ve acı reçeteyi işçiye yutturmaktır!

Ücretlerin enflasyonu arttıracığı yalanı, 1800’lü yıllara kadar uzanır. O zamanlar da kimileri, işçi ücretlerindeki artışın ürünlerin fiyatlarını artıracığını ve ücret mücadelesinin anlamsız olduğunu savunuyorlardı. İşçi sınıfının önderleri ise konuyu bilimsel temelde açıklayarak şöyle diyorlardı: Ücretlerdeki genel bir yükseliş olsa olsa kâr oranında bir düşüşe yol açar. **Ama kâr oranlarının düşmesi işçilerin değil patronların sorunudur!**

İşçi sınıfı zaman içinde sendikal mücadeleyi büyütürken, ücretlerini yükselterek ve pek çok sosyal hak elde ederek, ruhunu sermayeye satmış iktisatçıların ipliğini pazara çıkarmıştır. Ama kapitalizm öyle bir sistemdir ki aklievvel iktisatçılar türü hiç bitmez. Çünkü işçilerin kafasını karıştıracak böyle “uzmanlara” sermayenin her daim ihtiyacı vardır. Muhafif olsun olmasın bu ekonomistler, bu sömürü düzeninin sürmesi gerektiği ön kabulüyle hareket ederler. **Enflasyonu, ücretleri, emeklilik hakkını, ekonomik krizi bu ön kabul üzerinden açıklarlar.** Bu düzenden hiçbir çıkarı olmayan, patronların kârı uğruna sömürülen, yoksullaşan emekçilerin de onlar gibi düşünmesini isterler. İşçiler, sermayenin gözlüklerini takarak dünyaya bakmayı öğütleyen bu “uzmanların” tuzağına düşmemeli, yüzlerini kendi sınıf örgütlerine dönmelidirler. ■

UİD-DER'in Kampanyası Emekçi Kadınlarla Büyüyor

UİD-DER, Eylül ayından bu yana “**Yoksulluk Çığ Gibi Büyüyor, Artık Yeter! Şimdi Birlik Mücadele Zamanı!**” başlıklı bir kampanya yürütüyor. İşçilerin, emekçi kadınların, emekçi gençlerin yakıcı sorunlarını, acil taleplerini gündeme getirerek onları birlik olmaya çağırıyor, çözüm yolu sunuyor. Emekçi kadınlar, UİD-DER'in mücadele kampanyasını büyütmek için canla başla çalışıyorlar. Bu çabanın bir sonucu olarak çevrelerindeki insanlarda değişim yaratmanın, sorunlara çözüm üretmenin gururunu yaşıyorlar. Bizler de kimi örneklerle sizlere onların bu haklı gururunu, duygu ve düşüncelerini yansıtmak istedik.

Kocaeli/Gebze'den bir emekçi kadın kampanyamızı yaymak için coşkuyla çalışmasının nedenini şöyle anlatıyor: “Beşinci sınıfa giden oğlum, «anne bugün okulda bir arkadaşım baygınlık geçirdi. Annesi de babası da çalıştığı için ona beslenme koyamıyorlar. Kantinde tost 25 lira, ayran 10 lira. Tüm gün aç kalınca dayanamıyor. Başka arkadaşlarım da var, beslenme getiremeyen. Paylaşmak istediğimizde utanıyorlar, yemiyorlar. Anne bana biraz fazla beslenme koyabilir misin?» dedi. Bu durumu değiştirmek için harekete geçmemiz gerekiyor. UİD-DER'in kampanyası ve **Tüm Okullarda Ücretsiz ve Sağlıklı Yemek Verilsin** talebi bize hem birlik olmamızı hem de harekete geçmemizi öğretiyor.” Okul bahçesinde annelerle bu konu üzerine sohbet ettiğini söyleyen bu emekçi anne, şöyle devam ediyor: “Geçenlerde bir arkadaşla sohbet ederken, benimle bu konuyu daha detaylı konuşmak ve görüşmek istediğini söyledi. Onu evime çağırdım. UİD-DER'e gidip geldiğimi söyleyip kampanyayı anlattım. Çok ilgisini çekti. Birlikte kampanya bildirisini okuduk. «Gerçekten de öyle. Bunları başka insanların da duyması, bilinçlenmesi lazım. Herkese duyurmamız lazım» dedi. Ben de «ben sana anlattım, sen de başkasına anlatabilirsin» dedim. Kampanya bildirimizi verdim ona.”

Ankara'dan sağlık işçisi bir kadın da emekçi bir veliyle sohbet ettiğini, velinin çocuğunun gittiği okulda tüm çocukların “tost günü” adı altında haftada bir gün kantinden 30 liralık tost almak zorunda olduğunu öğrendiğini dile getiriyor. “Kampanyamızı anlattım, veliler olarak birlik olup çözüm arayabileceklerini söyledim. Durumu eşine de anlatmış, eşi hızla harekete geçerek diğer velilerle konuşmuş ve müdürle konuşup tost gününün kaldırılmasını sağlamışlar. «Tost günü», «birlik ve mücadele günü» oldu böylelikle.”

UİD-DER'in kampanya taleplerinden biri şu: **İşçilerin Sendikalaşmasının Önündeki Tüm Engeller Kaldırıl-sın, Baskı ve Yasaklara Son!** Kocaeli'nden bir emekçi anne, oğlunun öğretmeniyile sık sık sohbet ettiğini, kampanyamızı anlattığını, bu vesileyle onu 2 Kasım'da 14 sendikanın çağrısıyla düzenlenen greve katılmaya ikna ettiğini anlatıyor coşkuyla. Öğretmenin hayatında ilk kez greve çıktığını belirtiyor. “Baskı ve yasakların ancak mücadeleyle aşılabileceğini söyleyen UİD-DER'den öğrendiklerim sayesinde bunu başardım” diyor gururla.

Ankara'dan bir emekçi kadın UİD-DER'in **Ev Kiraları Dondurulsun** talebini yaydıklarını belirtiyor ve şu örneği anlatıyor: “Bir arkadaşım ev sahibinin kiraya fahiş bir zam yaptığını ve kendisinin de boyun eğmek zorunda kaldığını anlattı. Ona kampanya talebimizi anlattım. Boyun eğmemesi gerektiğini söyledim. Ev sahibini aradı, belirledikleri kirayı veremeyeceğini net bir dille söyledi. Bu kararlılık karşısında ev sahibi daha düşük bir zam razı oldu. Arkadaşım sevinçle durumu haber verdi, teşekkür etti. Tüm akrabalarına, tanıdığı kiracılara kampanyamızı anlatacağını söyledi.”

Market fiyatlarından şikâyet eden bir emekçi kadın şöyle diyor: “UİD-DER'in başlattığı kampanyayı insanlara anlatmaya çalışıyoruz. Eğer konuşmazsak, anlatmazsak biz de her şeyi kabul edenlerden oluruz. Birlik olup, «bir elin kıymeti yok, el ele verelim» deyip harekete geçiyoruz, mücadele ediyoruz. **Tüm Ürünlere Yapılan Zamlar Geri Alınsın** talebimizi daha fazla duyuracağız. Bugün bir kişiye yarın on kişi olacağız. Bu yolda birbirimizi destekleyeceğiz. Birlik olup örgütlenip mücadele edeceğiz.”

Kocaeli/Gebzeli emekçi kadınlar, “İnsanlara emek vermek, yeni insanlara ulaşmaya çalışmak, onlara kampanyamızı anlatmak çok güzel ve anlamlı. Biz birlik olmak ve mücadele etmek için çalışıyoruz. Şikâyet etmenin kimseye faydası yok. Artık birleşmekten ve örgütlenmekten başka seçeneğimiz yok. Bu yüzden kampanya çalışmalarımızı büyüteceğiz. Mahallelerimizdeki kadınları UİD-DER'e, UİD-DER'i de mahallelerimize taşımaya devam edeceğiz. Haydi, hep birlikte sesimize ses, gücümüze güç katmaya” çağrısında bulunuyorlar. Biliyoruz ki her geçen gün daha fazla emekçi kadın bu çağrıya kulak verecek, tıpkı damlaların birleşip nehirleri oluşturması gibi emekçi kadınların çabaları da birleşip önemli sonuçlar yaratacak. ■

Bugün Herkes Dünyanın Döndüğünde Hemfikir Ama...

Toplumda çoğunluğun doğru kabul ettiği fikirleri sorgulamak, yanlışları görmek, bunları dile getirmek kolay değildir. Kolay olan herkesin söylediğini söylemek, herkesin yaptığını yapmaktır; çünkü bu çaba sarf etmeyi gerektirmez ve “zararsızdır.” Kalıpların dışına çıkmak, hâkim düşüncenin tersine fikirler savunmak bedel ödemeyi gerektirebilir. **Fakat her dönemde ve her coğrafyada kurulu düzenin fikirlerini sorgulayan, hayatı pahasına doğruları savunan insanlar var olmuştur.** Egemenler, bu insanları “vatan haini”, “sapkın”, “terörist” olarak yaftalayıp toplumun gözünden düşürmek istemişlerdir. Mesela bugün neredeyse her kesimin büyüklüğünü kabul ettiği Nâzım Hikmet, “vatan haini” olarak ilan edilmiş, fikirleri ve şiirleri yüzünden yıllarca hapis yatmış, çok sevdiği ülkesine hasretlik çekerek göçüp gitmişti bu dünyadan. Şu işe bakın ki bugün yaşasa onu yine “vatan haini” ilan edecek olanlar, kürsülerde Nâzım’ın şiirlerini okuyorlar!

Bugün dünyanın hem kendi etrafında hem de güneş etrafında döndüğü biliniyor. İlkokula başlayan çocuklara gece ile gündüzün ve mevsimlerin oluşumu bunun üzerinden anlatılıyor. Fakat bilimin apaçık gösterdiği bu **basit gerçeği** savunmak 400 yıl önce hiç de kolay değildi. **Zira o dönemin egemen düşüncesine göre dünya evrenin merkezinde sabit duruyor; güneş, gezegenler ve yıldızlar onun etrafında dönüyordu.** Toplumda hâkim olan da bu görüştü. İtalyan bilim insanı Galileo’yu hepimiz duymuşuzdur. Teleskopu da bulan bu bilim insanı, dünyanın hem kendi etrafında hem de güneş etrafında döndüğünü keşfetmişti. **Kiliseye bağlı engizisyon mahkemesi, bu keşfi nedeniyle Galileo’yu “aşırı bir düzeyde sapkınlık” nedeniyle suçlu buldu.** Ya yakılarak öldürülecek ya da görüşlerini reddetmesi şartıyla ömür boyu ev hapsine mahkûm edilecekti. Galileo keşfinin doğru olduğundan emindi ama ölüm cezasından kurtulmak için görüşlerini mahkeme önünde reddetti. Kendisinden 33 yıl önce Giordano Bruno adında bir başka bilim insanı ise, **“evren sonsuzdur ve başka gezegenler de var olabilir” dediği için yargılanmış ve Roma’da diri diri yakılarak öldürülmüştü. Bugün Bruno’nun yakıldığı meydana bir heykeli bulunuyor.**

Galileo ya da Bruno gibi bilim insanlarının ölümle cezalandırılmasının sebebi savundukları fikirlerin dönemin egemenlerinin görüşlerine ters olması ve onların otoritesini sarsmasıydı. Bu bilim insanları kurulu düzene karşı gelen, kitapları yasaklanan kişilerdi. **Yani o dönemin**

“hainleriydiler.” Galileo’nun zamanında yaşıyor olsaydık onun fikirlerini doğru bulurduk ve engizisyon mahkemesinin cellâtlığına lanet ederdik diye düşünebiliriz. Çünkü bize göre gerçek apaçık ortada: Dünya dönüyor! **Bugünden 400 yıl öncesine baktığımızda gerçekleri görmek ne kadar kolay değil mi?** Peki, o halde kendimize şu soruyu soralım. Bugün yalan ve karalama kampanyalarıyla yaratılan toz duman bulutu arasında gerçekleri görebiliyor muyuz? Neyin doğru, neyin yanlış olduğunu ayırt edebiliyor muyuz? **Bugün de insanlar egemenlerin yalanlarını teşhir ettikleri için, demokrasiyi, barışı, kardeşliği savundukları için “hain” ilan edilip yargılanıyorlar.** Rejimin savaş politikalarına karşı çıkmak, kapitalizme karşı mücadele etmek, sınıfsız ve sömürsüz bir dünya istemek teröristlik olarak damgalanıyor. Toplum, egemenlerin çıkarlarını ifade eden düşünceler temelinde şekillendiriliyor.

Bu durumu İspanya’da düzenlenen San Fermin adlı bir festivalde yaşananlara benzetebiliriz. Kapalı bir yerde tutulan boğalar salıverilir ve dar bir sokakta insan kalabalığıyla birlikte çıldırmışçasına koşmaya başlarlar. **Nereye gittiklerini bilmeden, panik ve korkuyla, içgüdüsel olarak koşarlar.** Ama onlar bilmese de bu koşunun nerede biteceği bellidir. Boğaların salındığı yerden arenaya kadar tüm çıkışları kapatılmış bir güzergâh hazırlanmıştır onlar için. Böylece bu çılgın koşunun sonu arenaya çıkar ve boğalar orada ölümüne yarıştırılır. İşte bugün düzen sahiplerinin topluma yaptıkları da budur. **Kimi zaman korku ve panik yaratarak, kimi zaman milliyetçiliği körükleyerek insanların düşünce sistemini devre dışı bırakırlar; toplumu bir yola iter ve tüm çıkışları kapatarak insanların sorgulamadan egemen fikirlerin peşinden koşmalarını sağlarlar!** Bu yola girmeyenler, çıkış arayanlar düşmanlaştırılır; öcü olarak gösterilir. Tüm toplum aynı şeylere lanet etmeye ya da aynı şeyleri yüceltmeye yönlendirilir.

Evet, geçmişte yaşanmış konularda doğruya doğru demek daha kolaydır. Ama asıl kıymetli olan yaşadığımız toplumda gerçekleri görebilmektir! Hüner, henüz olaylar yaşanırken egemenlerin yalan ve oyunlarını görebilmektir. **İşçiler örgütlü olur ve sınıf bilinci kazanırlarsa, panik halde kendini kör bir koşuya kaptırmış boğalar gibi egemenlerin peşinden sürüklenmezler! Öyleyse gerçekleri anlatan, savaşa hayır diyen, bu düzen yıkılmalı diyenlerin sözlerine kulak verelim! ■**

Zamanın Yeleleri Kimin Elinde?

Patronlar sınıfı “**vakit nakittir**” sözünü pek sever. İş on dakika geç gelen bir işçi iş disiplini bozmakla suçlanır. Bunun birkaç kez tekrarlanması işçinin kovulmasıyla sonuçlanır. Peki, ya tersi yaşandığında? Her gün 10-15 dakika geç çıkan işçilerin zamanı değersizmiş gibi yaklaşılır: “Aman sen de, ne olur sanki 10 dakika geç çıksan?” Öyle ki zaman sanki sadece patronlar için değerlidir. İşçi sınıfının emeğinin sömürülmesi üzerine inşa edilmiş bir ekonomik ve siyasal düzen olan kapitalizmin tarihi aynı zamanda patronlar sınıfının zamanın yelelerini ele geçirmesinin tarihidir.

18. yüzyılın ortalarında buharlı makinelerin keşfiyle birlikte fabrikalar kuruldu ve üretimin kapasitesi arttı. Üretimin durmaksızın devam etmesi fikri zamanla patronlar sınıfının iştahını kabarttı. Ancak bunun önünde bir engel vardı. İşçi sınıfının büyük önderlerinden Marx’ın altını çizdiği gibi, bir işçiyi sürekli olarak 24 saat çalıştırmak mümkün değildir. Patronlar sınıfı bu engeli aşmak için vardiyalı çalışma düzenini keşfettiler. **Posta ya da vardiya diye adlandırdığımız bu çalışma düzeninin İngiltere’deki karşılığı “system of the relay”dir. Relay eskiden İngiltere’de posta atlarının belirli istasyonlarda değiştirilmesi veya yedek at anlamlarına gelir.** Vardiya sistemine bu ismin verilmesi patronlar sınıfının işçileri birer yük hayvanı olarak gördüğünün bir kanıtı değil mi?

O günlerde de patronların üretim için kaybedecek bir dakikaya bile tahammülü yoktu. İşçilerin işe “zamanında” gelmesi sağlanmalıydı. Ancak kişisel saatler yoksul emekçilerin erişemeyeceği kadar pahalıydı. **Bu durumda da toplumu ibadete çağırarak için inşa edilen saat kuleleri patronların imdadına yetişti.** Büyük kent meydanlarında peşi sıra görkemli saat kuleleri yükselmeye başladı. Kapitalizmin doğduğu İngiltere’de çokça saat kulesi bulunması bir tesadüf değildir. Bu kulelerden yükselen çan sesleri, işçilerin saatten haberdar olmalarını ve işe giriş çıkış saatlerinin düzenlenmesini sağlıyordu. Kâr hırsından gözü dönmüş sermaye sahipleri, bununla da yetinmediler. **Saat kulelerinin kontrolü kendi ellerinde olduğu için çanlar vardiya başında olduğundan daha erken, vardiya sonunda ise daha geç çalıyordu. Zamanın yelelerini eline geçiren egemenler, saati manipüle ederek kâr tırtıkıyorlardı.** Bugün insanların buluşma noktası olan, önünde fotoğraflar çektirilen, kentlerin birer

simgesi haline gelen saat kulelerinin işte böyle tarihsel bir arka planı vardır.

Özellikle vardiya sistemi uyku ve beslenme düzeninin değişmesi, sosyal yaşamdan uzaklaşılması, aile bireylerinin dahi birbirini görememesi gibi nedenlerle işçiler için hem fizyolojik hem de psikolojik birçok sorun yaratmıştır. **Araştırmalar kalp, mide ve bağırsak hastalıklarına ve bazı kanser türlerine yakalanma oranının gece vardiyasında çalışan işçilerde neredeyse iki kat daha fazla olduğunu gösteriyor.** Öyle ki Dünya Sağlık Örgütü gece çalışmayı kanserojen etkisi bulunan maddeler ve durumlar listesine eklemiştir. Geceleri uyurken salgılanan melatonin hormonunun tümörleri baskıladığı ve gece vardiyasında çalışanlarda bu hormonun daha az salgılandığı biliniyor. **Yeterli uyku alınmadığında bağışıklık sisteminin zayıfladığı ve insan vücudunun hastalıklara açık hale geldiği de ortadadır.** Ayrıca uykusuz kalan işçilerin iş kazası geçirme riskinin arttığı da biliniyor.

Vardiyalı çalışan işçilerin çocukları anne babalarını göremeden büyüyor. Farklı vardiyalarda çalışan eşler birbirine vakit ayıramıyor. **İş yaşamı sadece fiziksel yorgunluk değil yoğun stresle birlikte psikolojik bir yorgunluk da yaratıyor.** Geçmişte de insanlar yorucu işler yaparlardı. Ancak bu işler genelde sadece fiziksel yorgunluk yaratırdı. Ayrıca insanlar işlerini gün doğumuna ve batımına göre planlar, yılın bazı dönemlerinde çalışır diğer zamanlarda ise dinlenirlerdi. Günümüzde ise işçiler koca bir yıl çalışıp ancak birkaç hafta izin hakkı elde edebiliyorlar. Üstelik çoğu zaman izin tarihlerini kendileri belirleyemedikleri gibi maddi yetersizlikler nedeniyle bu süreyi verimli olarak da geçiremiyorlar.

Plansızca daha fazla üretmeye, daha fazla kâr etmeye odaklı olan kapitalist üretim tarzının insan doğasına ne kadar aykırı olduğu ortada değil mi? **Kapitalizmin insan vücuduna, psikolojisine, toplumsal yaşama ve doğaya verdiği zarar çok açıktır.** Bu sistemde her şey insanın gerçek gereksinimlerine değil, sermayenin birikim ve kâr güdüsüne göre belirlenir. Bir işçiyi posası çıkıncaya kadar çalıştırıp tüketmek, sonra da onu bir kenara fırlatmak sistemin doğasında vardır. Bu yüzden bu sömürü sisteminin işçinin her dakikasında gözü vardır. **Peki, zamanı gasp eden, insanı sürekli arızalanan bir makineye dönüştüren, yaşamdan koparan bu düzeni kim değiştirecek? ■**

Türkiye'nin Dört Yanında İşçilerin Mücadelesi Yükseliyor

Hayat pahalılığına karşı işçi eylemleri artarak devam ediyor. Çeşitli illerden ve pek çok farklı sektörden işçiler, grev ve direnişler gerçekleştiriyor. İşçiler bir araya geldikçe ve taleplerini kararlılıkla yükselttikçe kazanım haberleri de artıyor.

Tüm Emekliler Sendikası ve **DİSK/Emekli-Sen** çeşitli illerde emeklilere yapılan yüzde 30'luk sefalet zammını protesto etti. Eylemlerde emekli maaşlarının en az asgari ücret seviyesine çekilmesi ve toplu sözleşme hakkının tanınması talepleri öne çıktı. KESK ise 4 Ocakta onlarca şehirde basın açıklamaları gerçekleştirerek TÜİK'in sahte verilerini ve kamu emekçilerine reva görülen yüzde 30 maaş zammını protesto etti.

Cumhurbaşkanlığı kararıyla grevleri yasaklanan ancak yasağa boyun eğmeyen **DİSK/Birleşik Metal-İş** üyesi **Bekaert** işçilerinin grevi 30 Aralıkta kazanımla sonuçlandı. Bekaert grevi, yasak ve baskıların işçilerin haklı mücadelesinin önünde duramayacağını bir kez daha gösterdi. Birleşik Metal-İş Sendikasının başlattığı ek zam mücadelesi de kazanımla sonuçlandı. Patron örgütü MESS ile metal işçilerini temsilen Birleşik Metal-İş, Türk Metal, Öz Çelik-İş sendikaları arasında anlaşma yapıldı. İşçiler ücretlerine yüzde 34 ek zam aldı. Birleşik Metal-İş'in örgütlü olduğu, MESS kapsamında olmayan metal fabrikalarında da işçiler ek zam talebini yükseltiyorlar.

Öte yandan MESS ile Birleşik Metal-İş arasında **Hitachi (ABB)**, **Grid Solutions**, **Schneider Elektrik**, **Arıtış Kriyojenik** fabrikalarını kapsayan toplu iş sözleşmesi sürecinde anlaşma sağlandı. Grev iradesinin ortaya konulmasıyla işçilerin talepleri büyük oranda karşılandı. Anlaşma sağlanamayan **Schneider Enerji**'de ise işçiler 23 Ocakta büyük bir coşkuyla greve çıktı. Grev Cumhurbaşkanının kararıyla yasaklansa da işçiler kararlılıkla grevlerine devam ettiler; işçilerin kararlı tutumu sonucunda bu işyerinde de anlaşma sağlandı.

Kocaeli/Gebze'de bulunan **Pulver Kimya** işçilerinin 5 ayı aşan direnişi kazanımla sonuçlandı. Şirket, işten atılan işçileri işbaşı yaptırmak ve sendika hakkını tanımak zorunda kaldı. Baskı, mobbing ve tacize karşı sendikalaştıkları için işten atılan İstanbul/Topkapı'da bulunan **Koç Üniversitesi Hastanesi** taşeron işçilerinin direnişi

de kazanımla sonuçlandı. Tacizci müdür işten atıldı, üst ve çanta aramasına son verildi. İşçilere kıdem ve ihbar tazminatlarının yanı sıra sendikal tazminat da ödenecek.

Düşük ücret zammı ve ağır çalışma koşullarına karşı İstanbul'da iş durduran **Trendyol Go** kuryeleri de taleplerini kabul ettirmeyi başardı. Adana'da **Saya işçileri** yüzde 120, Antep'te ise **döküm işçileri** en az asgari ücrete yapılan zam oranında ücret artışı talebiyle iş bıraktılar. Her iki direnişte de göçmen ve yerli işçiler omuz omuza mücadele ettiler ve işçilerin birliği patronlara geri adım attırdı.

Diyarbakır ve Bingöl'de fırın işçileri gerçekleştirdikleri eylemlerle hak gasplarını ve ağır çalışma koşullarını protesto ettiler. Mersin Limanında **Öz Güneş Taşımacılık ve LDH Lojistik**'te çalışan işçiler, yüzde 30 zam dayatmasını kabul etmeyerek 10 Ocakta iş bıraktılar. İzmir Aliağa'da SOCAR limanda **Üstay** firmasında çalışan taşeron işçiler de 23 Ocakta ücretlerine yüzde 50 zam talebiyle iş bıraktılar. LC Waikiki'ye çalışan **Klüh** adlı taşeron şirket, ücret zammı ve promosyon hakları için iş bırakan işçilerden 15'ini işten çıkardı. İşçiler İstanbul/Esenyurt'ta bulunan depo önünde direnişe geçtiler.

Özel Sektör Öğretmenleri Sendikası taban ücret belirlenmesi ve özel sektörde çalışan öğretmenlerin kamuda çalışan meslektaşlarıyla aynı haklara sahip olması talepleriyle çeşitli illerde eylemler gerçekleştirdi. Kocaeli'de Seluloz İş Sendikasının örgütlü olduğu **Kartonsan**, Eskişehir'de Kristal-İş üyesi **Atışkan Alçı** işçilerinin grevleri devam ediyor. Bursa'da ise **Barutçu Tekstil**'de Öz İplik-İş Sendikası na üye oldukları için işten atılan işçilerin direnişi sürüyor.

Emek ve Özgürlük İttifakı 15 Ocakta İstanbul Kartal Meydanında "Yoksulluğa, Savaşa, Baskılara Dur Diyelim" şiarıyla on binlerce işçi ve emekçinin katıldığı bir miting gerçekleştirdi. Mitingde büyüyen yoksulluğa ve rejiminin kaos, gerilim ve savaş politikalarına yönelik öfke öne çıktı. İşçilerin mücadele örgütü **ÜİD-DER** de "Milyonlar İşsiz, Milyonlar Geçinemiyor, Milyonlar Geleceksiz/Rejimin ve Sermayenin Saldırılarına Karşı Emek Cephesini Büyütelim" pankartıyla ve coşkulu kortejiyle miting alanında yerini aldı. ■

Fransa

Peru

Milyonlar İsyanda, Milyonlar Meydanlarda!

Dili, dini, rengi, etnik kökeni ne olursa olsun kapitalizm altında dünyanın tüm işçilerinin kaderi ortak. Büyüyen yoksullaşma, hak gaspları, baskıcı ve anti-demokratik uygulamalar, sürüp giden savaşlar, birbirini izleyen krizler dünya işçi sınıfını ve emekçileri nefessiz bırakıyor. Buna karşılık dünya işçi sınıfının öfkesi sokaklara taşıyor; “nefes almak istiyoruz” diyerek meydanlara çıkıyor. Dünya genelinde emekçi isyanları ve kitlesel grevler artıyor, işçi sınıfı bu adaletsiz ve çürümüş düzene olan tepkisini daha güçlü biçimde açığa vuruyor.

Peru’da emekçiler “Lima’yı al” sloganıyla ayakta!

Cumhurbaşkanı Pedro Castillo’nun 7 Aralıkta bir Kongre darbesiyle görevden alınmasının ardından başlayan kitlesel protestolar, tüm ülkeye yayılan genel grevlerle devam ediyor. Protestoların; tekellerin, burjuva devlet ve siyaset yapısının oluşturduğu oligarşi karşıtı bir emekçi isyanına dönüşmesi üzerine Dina Boluarte hükümeti 14 Ocakta yeniden OHAL ilan etti, kimi şehirlerde sokağa çıkma yasağı getirdi, polise ve orduya tam yetki verdiğini açıkladı.

Peru Genel İşçi Sendikaları Konfederasyonu (CGTP) başta olmak üzere sendikaların, köylü örgütlerinin, öğrenci birliklerinin ve sosyalist örgütlerin çağrısıyla 19 Ocakta ulusal genel grev kararı alındı. Günler öncesinden başkent Lima’ya yürüyüş başlatan emekçiler, 19 Ocakta ülkenin dört bir tarafında “Lima’yı al” sloganıyla meydanlara indiler.

Üretimi durdurarak anayolları trafiğe kapatan işçi ve emekçiler, 100’den fazla yerde barikat kurdular. Perulu

işçi ve emekçiler kapitalist saldırı politikalarının, işsizliğin, yoksulluğun, yolsuzluğun son bulmasını, taleplerinin dik-kate alındığı demokratik bir rejimin kurulmasını istiyorlar. Şu ana kadar 62 kişinin öldürülmesinden sorumlu Cumhurbaşkanı Dina Boluarte’nin istifa etmesini, darbeci Kongrenin dağıtılmasını, yeni bir anayasa ve kurucu meclis oluşturmak üzere derhal seçimlere gidilmesini talep ediyorlar.

OHAL ilan eden, asker ve polisi meydanlara indiren darbeci Boluarte hükümeti, emekçilerin isyanını ezmeye çalışıyor ama başaramıyor. Demokratik hakların yok edildiği, milyonların gıda sorunuyla yüz yüze kaldığı Peru’da işçiler, köylüler, öğrenciler oligarşinin ve darbeci sağcı hükümetin baskı ve zorbalığına sessiz kalmıyor, mücadeleye devam ediyorlar.

Fransa’da milyonlar emeklilik hakkının gaspına “hayır” diyor!

Fransa’da Macron hükümeti 2019’dan bu yana “reform” adı altında emeklilik yaşını 62’den 64’e çıkarmak istiyor. Bu nedenle başta Genel İşçi Sendikası (CGT) olmak üzere çeşitli sendikaların çağrısıyla 19 Ocakta genel grev gerçekleştirildi. Kent meydanları işçi kitleleriyle dolup taşı. Başkent Paris başta olmak üzere onlarca şehirde düzenlenen protesto gösterilerine yaklaşık 2 milyon işçi ve emekçi katıldı. Eğitim, ulaşım, petrokimya gibi birçok önemli sektörde işçilerin grevi adeta hayatı durdurdu.

İşçiler, “değil 2 yıl, bir gün bile fazla çalışmak istemiyoruz” diyorlar. Mevcut emeklilik sisteminin sürdürülemez olduğunu, bütçenin yeterli olmadığını söyleyen hükümete “bütçe yetersizse patronların vergilerini arttı-

ryn” diyerek faturanın kendilerine kesilmesine izin vermeyeceklerini söylüyorlar. Geleceği için mücadele eden birçok genç işçi ve öğrenci de protesto gösterilerinde yerini aldı. 31 Ocakta bir kez daha genel greve gideceğini duyuran Fransa işçi sınıfı, emeklilik hakkını gasp ettirmekte kararlı!

İngiltere’de grev rüzgârı fırtınaya döndü

İngiltere’de hayat pahalılığına ve demokratik hakların yok edilmesine karşı işçi sınıfı kitlesel grev ve eylemlerle ülkeyi sarsmaya devam ediyor. Geçtiğimiz yıl Haziran ayında başlayan grevler, tüm sektörlerden işçilerin katılımıyla büyüyor. Uzun bir durgunluk döneminin ardından işçilerin yeniden ayağa kalkışını büyük bir endişe ve korkuyla karşılayan sermaye sınıfı ve iktidar, grevleri yasaklamaya yönelik hamlelerini ve saldırılarını daha açıktan yürütüyor.

Muhafazakâr Parti hükümeti ulaşım sektöründeki grevler sırasında asgari düzeyde hizmet verilmesi zorunluluğu getiren bir yasa tasarısını Ekim ayında parlamento sunmuştu. Şimdi de buna sağlık, eğitim, itfaiye, sınır güvenliği ve nükleer enerji sektörlerini eklemek istiyor. Tasarının yasalaşması durumunda, işçiler greve çıktıklarında “minimum hizmet” dayatması ile karşı karşıya kalacaklar. Bu saldırıyla birlikte grevler fiili olarak engellenecek, greve çıkan işçiler işten atılabilecek ya da sendikalara para cezası verilebilecek. Grev hakkına yönelik bu saldırı, sendikaların ve işçilerin eylem ve grevleriyle protesto ediliyor.

Ulaşımından sağlığa, eğitimden iletişime birçok sektörde giderek sıklaşan aralıklarla grev kararları alınıyor; greve çıkmak için gereken yasal eşikler aşıyor, farklı sektörlerden işçilerin mücadelesi giderek ortaklaşıyor. Ekonomik taleplerle başlayan mücadele grev hakkı mücadelesiyle birleşiyor. 16 Ocak akşamı Başbakanlık Ofisi karşısında düzenlenen protestoda işçiler ve mücadeleci sendikalar grev haklarına sahip çıkacaklarını gösterdiler.

Grev takvimlerini ardı ardına açıklayan birçok sektörden işçiler Şubat ve Mart aylarını da grevlerle geçirecek. 18 ve 19 Ocakta gerçekleşen hemşirelerin grevini takiben

Londra’da dayanışma yürüyüşü gerçekleştirildi. Hemşireler, 6 ve 7 Şubatta da grevde olacaklarını açıkladılar. Ayrıca UCU üyesi 70 bin üniversite çalışanı ülke genelinde bütün üniversitelerde Şubat ve Mart ayları boyunca toplamda 18 gün greve çıkacak. Ambulans işçileri ise 6 ve 20 Şubatta, 6 ve 20 Martta 4 gün daha greve çıkacaklarını duyurdular.

Grevleri birleşik ve koordineli şekilde yürütme kararı alan mücadeleci sendikalar, 1 Şubatta grevlerini ortaklaşacaklar. 100 bin kamu emekçisinin, 150 binin üzerinde öğretmeninin, 70 bin üniversite çalışanının, 50 bine yakın demiryolu işçisinin iş bırakacağı 1 Şubatta 400 bine yakın işçi grevde olacak. Aynı gün İngiltere Sendikalar Konfederasyonunun “Grev hakkına sahip çık” çağrısıyla ulusal grev ve eylem günü ilan edildi. Yüzbinlerce işçi ve emekçinin grev meydanlarında ve ülkenin dört bir yanındaki kent meydanlarında olacağı 1 Şubat, mücadelenin ivme kazanacağı gün olacak.

İran’da petrol işçileri greve çıktı

Baskıcı molla rejimine karşı verdikleri mücadeleyle 2022 yılına damga vuran İranlı emekçilerin isyanı dört ayı geride bıraktı. Kitlesel protesto gösterilerine büyük işçi grevlerinin eklenmesiyle emekçilerin mücadelesi daha da güçleniyor. 17 Ocakta Abadan ve Mahşehr kentleri dâhil olmak üzere birçok kentte petrol ve rafineri işçileri bir kez daha greve çıktı. Ülkenin en büyük gelir kaynağı olan petrokimya sektöründe çalışan işçiler, hem molla rejimine öfkelerini haykırdı hem de ücret artışı, iş güvenliği önlemlerinin arttırılması, vergilerin düşürülmesi, emeklilik haklarının ve ücretlerinin arttırılması, ücretsiz sağlık hizmeti taleplerini yükseltti.

İran’da Eylül ayında Mahsa Amini’nin katledilmesiyle başlayan isyan, baskıcı molla rejiminin tarihe gömülmesi için yürütülen büyük bir mücadeleye, bir devrimci duruma dönüştü. Gençler, kadınlar, işçiler yani molla rejiminin baskı ve yasaklarıyla nefessiz bırakılan emekçiler, rejimin uyguladığı korkunç şiddete rağmen geri adım atmıyor. İran tarihinde önemli mücadeleler veren ve değişimler yaratan petrol ve rafineri işçileri de gerçekleştirdikleri büyük grevlerle bir kez daha egemenlere işçi sınıfının gücünü gösteriyor. ■

İngiltere

İran

Garp Cephesinde Değişen Ne?

Dünya sinema ve edebiyatında köşe taşı olmuş, siyasi literatüre bir ifade kazandırmış bir kitaptan söz edeceğiz. Birinci Dünya Savaşında Alman ordu radyosu sıklıkla **“Bugün kayda değer bir şey olmadı, Garp/Batı Cephesinde yeni bir şey yok”** anonsu yapıyordu. Oysa her gün cephede yüzlerce asker hayatını kaybediyor, daha fazlası izi silinmeyecek fiziksel ve ruhsal yaralar alıyordu. O askerlerden Erich Maria Remarque, savaşı anlattığı kitabına isim olarak zihninden silemediği o anonsu verdi: **Garp Cephesinde Yeni Bir Şey Yok! 18 milyon insanın canını alan bu savaş öncekilerle karşılaştırılmayacak kadar yıkıcı özelliklere sahiptir.** Pek çok ülkeden emekçi, savaşın yarattığı dehşete tanık olmuştu. Peki, savaş başlamadan önce gelen tehlikenin farkında mıydılar? Bugün olup bitenler o günlerde yaşananları hatırlamanın ne kadar önemli olduğunu gösteriyor.

Yazar, harbin yumruğunu yemiş bir nesli anlattığını söyler. Yükseltelen milliyetçi histeriyle ölmeye ve öldürmeye kodlanan gençlerin coşkuyla cepheye gidişi ve gerçeklerle yüzleşmesi romanda sarsıcı şekilde aktarılır. Daha 19 yaşlarında olan liseli Paul Baumer ve arkadaşlarının gözünden bakarız savaşın neleri değiştirdiğine. **Öğretmenlerinin “demir gençler” diye savaş coşkusuyla doldurduğu bu gençler, savaş meydanını romantik bir düş gibi algılar, macera parkuru sanırlar.** Onlara göre kendilerini ispatlayacakları şenlikli bir oyundur savaş cephesi. Böylece gençler, savaşa korkusuzca gittikleri için heyecanlıdırlar, yüzleri gülüştü, yürekleri kıpır kıpırdır. Fakat daha yolda ölü yığınlarını görür, hayallerindeki parkura gelmediklerini fark ederler. **Bombalar yanlarına düştüğünde geride bıraktıklarını ve anlatılanları sorgularlar. Zamanla yürüyen ölümlere dönüştüklerini düşünürler.** İnsanın insana, hayata, toprağa yabancılaşmasını tarif eder Paul. Adeta bir hayvan haline geldiklerini, anlatılanlar gibi destan yazmak için değil hayatta kalmak için karşı cepheye saldırdıklarını söyler.

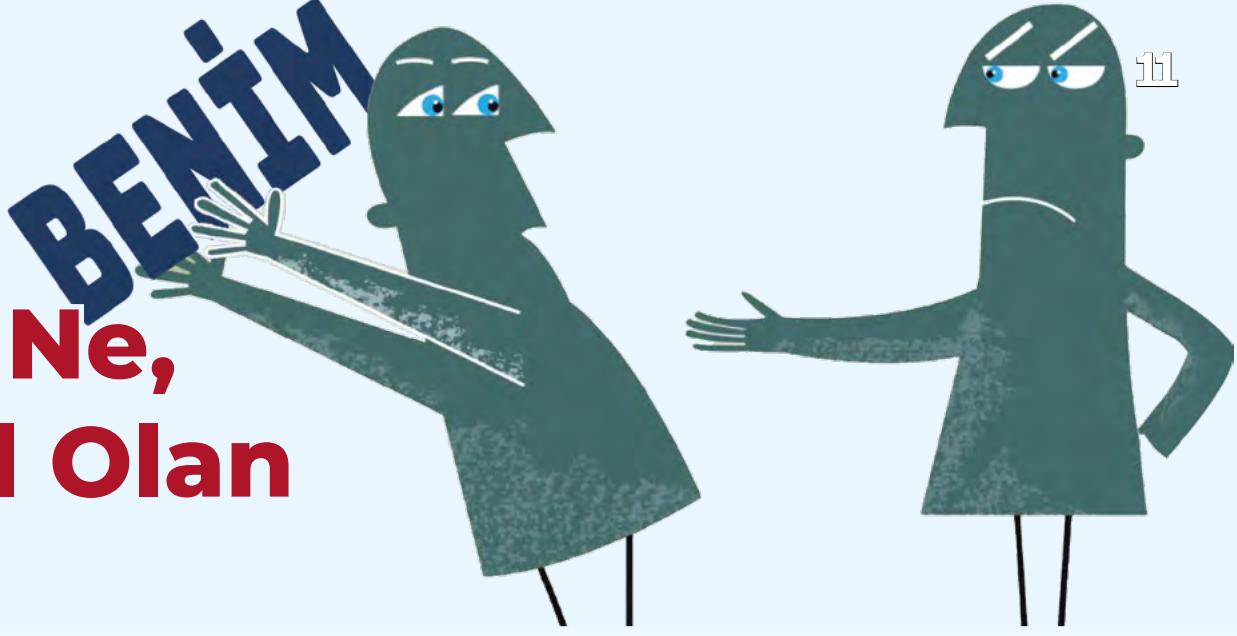
Çatışma anında bir Fransız askeriyle aynı çukura düşen Paul, canını kurtarma refleksiyle onu öldürdüğünde hislerini şöyle ifade eder: “Ne diye bize söylemezler, sizin de bizler gibi çaresiz olduğunuzu, sizin annelerinizin de bizimkiler kadar endişe ettiğini, hepimizin ölüm karşısında hep aynı acıları yaşadığımızı ne diye söylemezler? **Sen benim nasıl düşmanım olabilirsin?** Biz bu silahları, bu uniformaları çıkarıp atsak sen benim kardeşim olabilir-

din. **Al ömrümden yirmi seneyi, al da kalk arkadaş.”** Gün geçtikçe savaşın anlamsızlığı daha da belirginleşir. Kapitalistlerin çıkarı uğruna milyonların birbirini öldürmesi acı verici bir kıyımdır. Paul revirde inleyen askerleri gördükçe Almanya, Fransa ve Rusya’daki yüzbinlerce yaralıyı düşünür: “Binlerce senenin medeniyeti, bu kan sellerinin akmasına bile mani olamadıktan, bu yüz binlerce işkence zindanını kapatamadıktan sonra, bütün o yazılanlar, hepsi boş, hepsi yalan olsa gerek. **Harbin ne olduğunu önce hastane gösterir.”**

Tanımadıkları insanların düşman olduğuna inandırılan örgütsüz kitleler, 4 sene süren bu savaşta tam bir yıkım yaşadılar. “Vatan ve özgürlük” için savaştığını düşünen milyonlar, egemenlerin sömürü ve pazar savaşları için kurban edildiler. Toprak kana ve gözyaşına doymuş ama kapitalistlerin gözü doymamıştı. 1939’da, 70 milyon insanın ölümüne neden olan İkinci Dünya Savaşı başladı. Japonya’ya atılan atom bombalarıyla insanlık akıl almaz acılara tanıklık etti. **Oysa nükleer silah üretimini sağlayan teknolojiyle insanlık yeryüzü cenneti kurabilir ama kapitalizm altında bu teknoloji cehennem yaratıyor. Dünyada her sene 2 trilyon dolardan fazlası silahlanmaya ayrılıyor.** Emekçilerden toplanan vergiler eğitim ve sağlığa değil silaha harcanıyor. Silah şirketleri zenginleşirken silahlar her zaman olduğu gibi emekçilerin tepesinde patlıyor. Suriye’de, Ukrayna’da, Afganistan’da olduğu gibi savaşın doğrudan veya dolaylı etkileri, gıda krizi, yoksulluk, göçler emekçilerin yaşamını çekilmez kıyor.

Emekçileri yoksulluk çukurunda yaşamaya mahkûm eden düzenin temsilcileri, aynı emekçileri “SİHA’larımız var” diyerek gururlanmaya çağırıyor. Bu sadece ABD ya da Türkiye’de değil dünyanın her yerinde aynıdır. **ABD’li veya Çinli bir işçinin savaş uçaklarıyla övünmesi, farkında olsun ya da olmasın yaşadığı yoksulluk çukurunu kazmasıyla aynı şeydir.** İşçilere sömürü prangası vuran da sömürü düzenini korumak için ordular besleyen de milliyetçilik zehrini yayarak halkları karşı karşıya getiren de aynı düzendir. Hangi dil, din ve renkten olursa olsun, alinteri döküp emek verenler kardeşler; emekçidir, işçidir, işçi sınıfıdır. Düşmanımız başka uluslardan işçiler değil, açgözlü kapitalistlerdir! **Evlatlarına güzel bir gelecek hazırlamak isteyen herkes tarihten ders çıkarmalı, egemenlerin savaş politikalarına ve yalanlarına kanmamalıdır! ■**

İnsan Ne, Bencil Olan Kim?

Tüm zenginliğin bir avuç insana aktığı kapitalist düzende korkunç bir yoksulluk ve adaletsizlik var. Doğal olarak bu düzen bencillik, bireycilik, açgözlülük üretiyor. Ama egemenler, kapitalist düzenin fitratından doğan sorunları insanın/insanlığın sırtına yıkıyorlar. **Kapitalizmin fitratı, insanın fitratı olarak topluma enjekte ediliyor. İşte bu yüzden “insan bencildir” düşünce kalıbı ağız-lara sakız ediliyor, sıkça tekrarlanıyor.** Birçok insan, egemen düşünce kalıbını aynen tekrarladığının farkında olmadan, sanki orijinal düşüncelere sahipmiş gibi, bencilliğin insan doğasının ayrılmaz parçası olduğunu ileri sürüyor. Elbette kimse **“insan ormanda yaşayan bir hayvan mı veya insanın doğası ne?”** diye sormuyor. Bu düşünce kalıbının bir başka versiyonu da şudur: İnsan insanın kurdudur! Peki, bilimsel kılıklara da sokulan, insanların zihnine işlenip kahve muhabbetlerinde ana tema haline getirilen bu düşünce kalıplarının iddiası doğru mu?

Bencillik insanın sadece kendini düşünmesi, kendi çıkarlarını her şeyin önüne koyması, başkasının zararı pahasına kendi faydasını istemesidir, buna göre davranmasıdır. Kapitalist düşünce kalıplarının hâkim olduğu toplumun insanı, deneyimlediği tekil olayları genelleştirme eğilimine sahiptir. Olumsuz bir durumla karşılaştığında zaten zihnine işlenmiş düşünce kalıbına göre tepki verir: “İnsan bencildir!” Oysa sanıldığının aksine tekil gözlemler yeterli kanıt sunmaz. **Kaldı ki insan bir genelleme, kategori, soyutlamadır. Elmadan bahsettiğimizde, elma meyvesine dair genel bir tanımdan bahsedebiliriz, tek tek elmalardan değil.** İnsan derken de tek tek insanlardan veya şimdiki zamanın insanından bahsetmeyiz. **Her şeyden önce insan sürekli değişip dönüşen, içinde yaşadığı koşullara göre düşünsel/kültürel olarak ilerleyen ya da gerileyen bir varlıktır.** Dolayısıyla **insan yaşadığı toplum, içinde bulunduğu çağın teknoloji ve kültürü tarafından şekillendirilen bir canlıdır.**

Mesela bundan 50 bin yıl önce insan henüz tarım ve hayvancılığı keşfetmemiş, yerleşik hayata geçmemiş, göçebe yaşıyordu. Sınıflar, sömürü ve ezen-ezilen ilişkisi yoktu. Doğa karşısında zayıf bir tür olan insanın avcı hayvanlarla başı beladaydı, yiyecek bulmakta da zorlanıyordu. Avcılık ve toplayıcılık yapıyor, küçük topluluk-

lar halinde yaşıyordu. O topluluk olmadan insanın tek başına yaşaması mümkün değildi. Topluluğun çıkarları bireyin çıkarlarından önce gelirdi. **Böyle bir topluluğun elbirliğiyle koca bir mamutu avladığını düşünelim. Bütün topluluğun karnını doyurması ve hayatta kalması herkes için çok önemliydi.** Koşullar işbirliğini dayatıyordu. Kimsenin aklına bencillik yapıp bütün eti kendisine saklamak gelmezdi. Öyle bir zamanda gözlemlerimiz sonucunda **“insan insanın yurdudur”** dememiz son derece doğal olurdu.

Altını çizdiğimiz üzere **nasıl ki geçmişin insanı o zamanın koşullarının ürünüyse, bugünün insanı da bu zamanın koşullarının ürünüdür.** Bugün yaşam küresel bir sistem olan kapitalizmin kurallarına göre şekilleniyor. Üretim araçlarının mülkiyetini elinde tutan bir avuç asalağın yani burjuvazinin, toplumun üretici çoğunluğu olan işçi sınıfını sömürdüğü düzenin adıdır kapitalizm. Bu düzene adını veren kapital (sermaye), büyümeye programlanmıştır. Onun kalbi kâr, daha fazla kâr diye atar. Dolayısıyla bir patron bencil, olmak zorundadır. Diğer patronların sermayesini yutmak ve kendi sermayesini büyütme zorundadır. Aksi takdirde kendisi yutulur. **Yani “kapitalist kapitalistin kurdudur!” Ancak kapitalistlerin insan kılığında olmasından hareketle “insanı” suçlu ilan edemeyiz.**

Şimdi de işçi sınıfına, çalışmaktan başka bir yaşam aracına sahip olmayan çoğunluğa bakalım. Bu düzende tüm zenginliği üreten işçi sınıfının payına ancak kırıntı düşer. İşçiler derinleşen ve genişleyen bir yoksulluk çukurunda debelenmeye mahkûm edilmiştir. Peki, bir **kapitalistin sınırsız iştahı ve açgözlülüğü ile en temel ihtiyaçlarını bile karşılamakta zorlanan bir insanın hayatta kalma savaşı bencillik adı altında aynı küfeye konulabilir mi?** Birisi bolluk denizinde yüzüp toplumun zararı pahasına kendi kişisel çıkarını gözetmektir, diğeri yokluk denizinde hayatta kalmaya çalışmaktır.

Soluduğumuz hava için kimsenin kavga etmediği dikkatimizi çekti mi? Çünkü herkes havanın bol olduğunu ve herkese yeteceğini düşünür. Bu temelde bir bencillik kimsenin aklına gelmez. Bu örnek, kapitalist düzen tarafından mahkûm edildiğimiz koşulların davranışları-

mızı nasıl belirlediğini göstermez mi? Meselenin bami teli burasıdır. **Patronlar sınıfı “bencillik benim ayrıcalığımdır, zorunluluğumdur” diyemeyeceği için; “herkes bencil, başka türlü olamayız” der. Kendi bencilliğini tüm insanlığa mal eder. Sömürü düzenin ürettiği kapitalist günahı, insanın doğasına yıkar!** Buna kanıt olarak da yokluğa mahkûm ettiği insanların hayatta kalma savaşını gösterir. Bu görüşün topluma kabul ettirilmesiyle insanın kendisini, toplumu ve tüm yaşamı algılayışı yönlendirilir. Bütün insanların bencil bir doğaya sahip olduğu düşüncesi, kapitalizmin yarattığı eşitsizliğin, adaletsizliğin, savaşların, sömürünün değiştirilemez bir kader olduğu anlayışını beraberinde getirir.

İşçi sınıfının büyük önderlerinin dediği gibi, burjuvazi kendi fitratından bir dünya yaratmıştır! Bu dünya-

ya altta kalanın canı çıksın mottosu damgasını vuruyor. Her koyun kendi bacağından asılır düşüncesi kodlanıyor. Bencillik kutsanıyor ve bir avuç sömürücünün dışında tüm insanlık bencil hesapçılığın buz gibi sularında boğuluyor. Oysa buna mahkûm değiliz! Üretimin bir avuç kapitalistin bencil kâr hırsı yerine insan için yapıldığı bir yeryüzü cenneti kurabiliriz. Teknolojinin gelişkinlik düzeyi sayesinde insanlık tüm ihtiyaçlarını adilce karşılayabilir. Bunun önündeki tek engel çürümüş kapitalizmdir. **İşçi sınıfı bu engeli kaldırdığında bugün soluduğumuz hava için kavga etmeyen insanda bencilliğe dair ne varsa kökten kurur ve insanlığın içinden yeni bir insanlık doğar!** Sömürünün, sınıfların, savaş ve kapitalist bencilliğin olmadığı böyle bir toplumun insanının bugünkünden farklı olacağı açık değil mi? ■

Yoksulluğundan Utanmak!

■ İstanbul/Avcılar'dan bir eğitim işçisi

Her geçen gün daha fazla emekçiye içine alan bir yoksulluk çığıyla karşı karşıyayız. Emekçiler alım güçlerinin düştüğünün, yaşam standartlarının gerilediğinin farkındalar ve bu duruma tepkililer. Ancak yoksul olduğunu kabul etmek söz konusu olunca durum değişiyor. Çünkü yoksul olmak utanılacak bir şey olarak görülüyor.

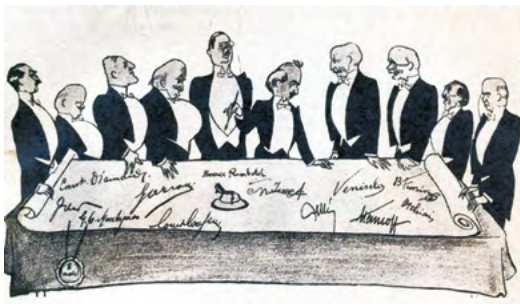
Yoksulluğu yaratan kapitalist düzen aynı anda yoksulluğun ayıp olduğu düşüncesini de doğurur. Elbette bu düşünce egemen sınıf tarafından üretilir, pompalanır. Dizilerde yoksulların değil de zenginlerin yaşamının konu edilmesi yeterince açıklayıcı değil mi? Yoksulluktan kurtulmanın yolu sınıf atlamak olarak gösterilir; üniversitelerden dizilere varıncaya kadar her alanda makbul olanın bu olduğu propaganda edilir. İşte bundan dolayı işçi ve emekçilerin önemli bir kısmı, kendilerini yoksul değil “orta halli” kategorisinde düşünür. Böylece hakir görülen yoksulluk duygusundan kurtulabileceklerini sanırlar.

Örneğin okullarda kayıt parası, organizasyon parası vb. adı altında sürekli para toplanmasından rahatsız olan veliler, ortak mesajlaşma gruplarında tepkilerini paylaşmaktan çekiniyor, bunu ayıp buluyorlar. Başka ihtiyaçlarından kısıyor, zorlanarak da olsa okul masraflarına katlanmaya çalışıyorlar. Oysa eğitim tümüyle parasız bir kamu hizmeti olmalıdır. Ama bunun için mücadele yürütmek gerekir. İşçi ve emekçiler örgütlü olmadıkları ve ne yazık ki sorumluluk almadıkları için böyle bir mücadele gelişmiyor. Veliler, okulların ihtiyacını karşılayan müşterilere dönüşüyorlar.

Yoksulluğun boyutunun farkına varmak kolay da değildir. Çünkü hemen herkes yaşadığı semte, kendi

bulduğu çevreye bakarak zihninde bir gelir piramidi oluşturur. Bu bir yanılsama yaratır. Genellikle bizden biraz daha “düşük” veya biraz daha “yüksek” gelirli olanlar vardır yaşadığımız semtlerde. Ama bu insanların ezici çoğunluğu işçidir, emekçidir. İnsanlar yanlış bir şekilde, kendilerini tüm zenginliğe el koyan ve egemen sınıfı oluşturan kapitalistlerle değil, kendileri gibi emekçi olanlarla kıyaslarlar. Oysa yoksulluk ancak zenginliğe referansla tanımlanabilir, ancak zenginlikle kıyaslandığında boyutları fark edilir. Yakın zamanda paylaşılan bir rapora göre Türkiye’de en zengin 13 milyarderin serveti (38,9 milyar dolar), 44 milyon kişinin toplam servetinden (38,5 milyar dolar) daha fazla. En zengin yüzde 1’in serveti ise en alttaki yüzde 90’ın toplam servetinin 1,4 katı! Büyük resim budur, yoksullukla zenginliğin birlikte yer aldığı bir toplumsal piramit!

Yoksul olmak ne utanılacak bir şeydir ne de kişilerle ilgilidir. İşçi olup da yoksul olmayanımız yok, başka türlü de olamaz zaten. Elbette yoksulluk göreceli, kendi içinde skalası olan bir olgudur. İşçi Dayanışması gazetemizde dikkat çeken bir tanımlama yapılıyor: Yoksulluk çukuru! Yoksulluk çukurunun derinleşip genişlediğini söylüyoruz. Bu bir gerçekliği resmediyor: Bu çukurun en dibindekiler de yoksul, yamaçlarındakiler de. Emekçiler olarak mahkûm edildiğimiz bu çukurun şimdilik hangi noktasında olursak olalım, hızla daha aşağılara yuvarlanıyoruz. Yoksulluğumuzdan kurtulmak istiyorsak bunun kişisel bir başarısızlık olmadığını, toplumsal bölüşüm sorunu olduğunu anlamalıyız. İşçi sınıfı olarak bizi ürettiğimiz zenginlik dağlarından ötede, bir yoksulluk çukurunda yaşamaya mahkûm edenlere karşı birleşmeliyiz. ■

Bir Varmış, Bir Yokmuş Lozan'da Gizli Madde YOKMUŞ!

■ Ankara'dan bir kadın işçi

Lozan Antlaşmasında olduğu iddia edilen gizli maddeler yüzünden Türkiye'de yeraltı kaynaklarının çıkarılmadığı, Türkiye'nin güçlü devlet olmasını istemeyen "dış güçlerin" bunu engellediği uzun süre gündem oldu. Bu söylentilere göre 2023'te antlaşma yürürlükten kalkacağı için Türkiye yeraltı kaynakları üzerindeki hakkını geri alacaktı. 2023 yılına girdiğimizde, Meclis Başkanı, Lozan'ın ne süresinin ne de gizli maddelerinin olduğunu, bu tür antlaşmalarda zaten gizli maddelerin olmayacağını söyledi. Siyasi iktidar 2023 yılına gelene kadar ortada dolaşan bu pespaye yalanlara bilerek ses çıkarmadı, aksine el altından köpürttü. Çünkü sömürüyle, talanla, yolsuzlukla, sermaye yanlısı politikalarıyla hayatlarını cehenneme çevirdiği emekçilerin öfkesini başka bir tarafa yönlendirmek ve kitleleri oyalamak için bu yalan oldukça işlevliydi.

Tarihin her döneminde, dünyanın her coğrafyasında benzeri yalanlar her zaman işine yaramıştır egemenlerin. Zalimlikleri, despotlukları arttıkça yalanların çeşitliliği de dozu da artar. Peki, emekçiler neden böylesi pespaye yalanlara inanıyor? Çünkü emekçiler yoksulluk girdabına, nefes alamadıkları boğucu atmosfere bir neden arıyor. Egemenler çeşitli araçlarla ülke/devlet/millet kavramlarını ortaklık, kader birliği duygusu yaratmak için devreye soku-

yorlar. "Biz tüm vatandaşlarımız zengin olsun, rahat yaşasın istiyoruz. Ama dış güçler bunu engelliyor. Hep birlikte daha çok çalışırsak, milletçe dış güçlere karşı durursak, o zaman ülke olarak zenginleşeceğiz" diyorlar. Kendi sınıf örgütlerinden kopuk, dolayısıyla sınıf çıkarlarından habersiz işçiler de hemen bu yalana sarılıp kendilerini oyalıyorlar. Böylece kapitalistler saltanatlarını devam ettiriyorlar.

Aynı dertleri paylaşan, çıkarları ve davaları aynı olan insanlar kader ortaklığı yapabilir. Savaşta ve barışta, geçmişte ve bugün biz işçilerin ortak davası ekmek, adalet, eşitlik, demokrasi ve özgürlüktür. Egemenlerin davası ise aldattığı, ürettiğini çaldığı, savaşlarda hayatını aldığı emekçiler üzerinden kanlı bir saltanat kurmaktır. Mesela, bugün ülkedeki madencilik faaliyetleriyle dağ taş delik deşik ediliyor, geçimini topraktan sağlayan köylüler yerlerinden ediliyor. Madenlerde işçiler sefalet ücretine mahkûm ediliyor, her an iş kazası, ölüm tehlikesi altında çalıştırılıyor. Buna karşılık sermaye palazlandıkça palazlanıyor. Madenler milli servetimiz ise ve biz işçisiyle patronuyla bir milletsek bu servet neden sadece sermayeye akıyor ve neden sadece emekçiler acı çekiyor?

Ekmeğimize, onurumuza, özgürlüğümüze sahip çıkmak istiyorsak, patronlar sınıfının yalanlarına kanmamalı, sorgulamalı ve haksızlıklara karşı mücadele etmeliyiz. ■

Şikâyet Etme, Mücadele Et!

■ Kocaeli/Gebze'den bir kadın işçi

Hem dünyada hem de Türkiye'de işçi sınıfı ve emekçiler, zorlu çalışma ve yaşam koşullarıyla boğuşuyor, ağır baskılarla boğulduklarını, nefessiz kaldıklarını hissediyorlar. Yaşadığımız ülkedeki siyasi rejim nedeniyle bizler bunu çok daha derinden hissediyoruz. Elbette toplumun çok büyük bir bölümü haklı olarak siyasi ve toplumsal gidişattan, yaşadığı koşullardan çok rahatsız ve artık bir şeylerin değişmesini istiyor. Çok sayıda işçi ve emekçi değişim istediğini dile getiriyor. Ama ne yazık ki bu insanların pek çoğu değişimin bir kurtarıcı eliyle gelmesini bekliyorlar. Adeta sihirli değnekle bir anda olup biteceğini zannediyorlar. Değişimin öznesi ve bir parçası olabileceklerini, olmaları gerektiğini düşünmüyor, buna inanmıyorlar.

Mesela pek çok insan, yalnızca sandığa gidip oy verdiklerinde her şeyin bir anda değişeceğini umuyor. Çözüm bulma sorumluluğunu oy verdikleri parti ve adaylara havale ediyorlar. Mesela "hiç kimse bir şey yapmıyor" diye serzenişte bulunan insanlar, evlerinde oturarak hiçbir şey yapmayan insanlardan biri olmaya devam ediyorlar. Oysa siyasi iktidarın baskı ve zulmüne dur demek için mücadele edenleri, sesini çıkaranları desteklememiz,

miting ve yürüyüşlerde yerimizi almamız gerekiyor. Mitinge veya bir işçi etkinliğine davet edilen kişi "işim var", "düğünüm var", "dersim var", "bir Pazar günüm var, dinleneceğim" dediğinde, aslında şikâyet ettiği koşullar sürsün demiş olur. "Ben değil başkası yapsın" demekten başka bir anlama gelmiyor bu gerekçeler! Bu insanlar çözümleri başkalarından bekleyerek, aslında sorunların sürüp gitmesini, ağırlaşmasını neden oluyorlar. İster farkında olsun ister olmasınlar, gerçek budur.

Mevcut sorunların çözümü için sorumluluk almak, pasif şekilde beklemekten çıkıp belirleyen/özne olmak zorundayız. Kendimizi hareketsizliğin konforuna, bir kurtarıcının gelip bizi kurtaracağı hayaline kaptırırsak, harekete geçmezsek çözümün değil sorunun bir parçası oluruz. Ne oy verdiğimiz partiler, adaylar, süper kahramanlar çıkıp bizim adımıza mücadele edebilir, ne de tek başına onların mücadeleleri bize fayda getirir. Sorunlar kimin canını yakıyorsa çözüm de onun elindedir. Homurdanmak, "kimse bir şey yapmıyor" diyerek umutsuzluk yaymak yerine, harekete geçmeyi seçmeliyiz. Bizlerle aynı sorunları yaşayanlarla bir araya gelmek, ses çıkaranların sesine güç vermek, örgütlenmek çözümün ta kendisidir. ■

Sorumluluk Almadan Kazanım Elde Edemeyiz

■ İstanbul'dan bir grup metal işçisi

Bizler metal sektöründe çalışan sendikalı işçileriz. Asgari ücretten biraz daha yüksek ücret alıyoruz ama geçinemiyoruz. Fabrikadaki herkes şikâyetçi; ücretlerin yükseltilmesini, çalışma koşullarının iyileştirilmesini istiyor. İstiyor istemesine ama bunun nasıl olacağı konusunda kafalar karışık. Doğrusunu isterseniz fabrikamıza baktığımızda adeta küçük bir Türkiye görüyoruz.

Mesela işçilerde bir kurtarıcı bekleme hâli var. İşçiler istiyor ki temsilciler, sendika onlar adına yumruğunu masaya vursun, işverenle kapışsın ve hak alsın ama kendileri bir şey yapmasın. Peki, işçilerin sorumluluk almadığı yerde sadece temsilcinin veya sendikacının istemesiyle hak alınabilir mi? Elbette alınamaz. İşçi ancak birlik olup sendikasıyla birlikte mücadele ederse hak alabilir. Son günlerde metal fabrikalarında yükselen ek zam talebine bakalım. Sendikalar ek zam talep ettiler ama patronlar vermedi. Bunun üzerine tüm işçilerin katıldığı bir saatlik iş durdurma eylemleri yapıldı. İşçilerin kararlı olduğunu, bu eylemlerin daha fazlasının geleceğini gören patronlar geri adım atmak zorunda kaldılar. Veyahut grevleri yasaklanan Bekaert ve Schneider işçilerini düşünelim. İşten atılma korkusunun esiri olmadılar, yasağa karşı geldiler ve meşru haklarını kullanıp greve çıktılar. Sonunda da istedikleri zammı aldılar. Demek ki istemek yetmez, kurtarıcı beklemekle sorunlarımız çözülmez. Ancak birlik olduğumuzda, sorumluluk aldığımızda ve harekete geçtiğimizde istediklerimizi alabiliriz.

Türkiye'de milyonlarca emekçi iktidarın değişmesi-

ni istiyor ama fabrikamızdaki işçiler gibi çözümü yanlış yerde arıyor, bir kurtarıcının gelip tüm sorunları çözmesini bekliyor. Seçim zamanı sandığa gidip oy vermekle sorumluluğunu yerine getireceğini düşünüyor. Oysa sadece oy kullanmakla sorunlarımız çözülmez. Seçimden seçime oy kullanmayı beklemek yerine UID-DER gibi işçi örgütlerine katılmamız, mücadele etmeliyiz, alanlara çıkmamız. EYT'liler bunu yaptılar; örgütlendiler, dernekler kurdular, bıkmadan usanmadan mitingler yaptılar ve seslerini duyurdular. Nihayetinde iktidar onları görmezden gelemedi ve taleplerini kabul etmek zorunda kaldı.

Yine fabrikamıza dönelim. Ekonomik olarak o kadar sıkıştık ki ücretleri yükseltmek için mücadele etmek yerine promosyondan medet umduk. Ama aldığımız promosyon bu pahalılıkta buhar olup uçtu. Biz yine düşük ücretlerle, geçinememe sorunuyla baş başa kaldık. Bizim gibi geçinemeyen milyonlarca işçi, ucuz market peşinde koşuyor, indirim kovalıyor. Oysa promosyon nasıl ki çölde bir su damlası kadar işlev gördüyse, indirimler de en fazla bir iki ay idare eder bizi. Önümüzde bir ömür varken iki ay bizi kurtarabilir mi?

İstedığımız kadar geçici çözümler üretelim, şikâyet edelim, öfkelenelim, eylemsiz oturduğumuz sürece görünür olamayız. Değişim istiyorsak, sorunlarımız çözülsün istiyorsak sorumluluk almak zorundayız. Biz üzerimize düşeni yaptığımızda hem kazanabiliriz hem de taleplerimizin arkasında durmayan sendikacılardan da siyasetçilerden de gerçek anlamda hesap sorabiliriz. ■

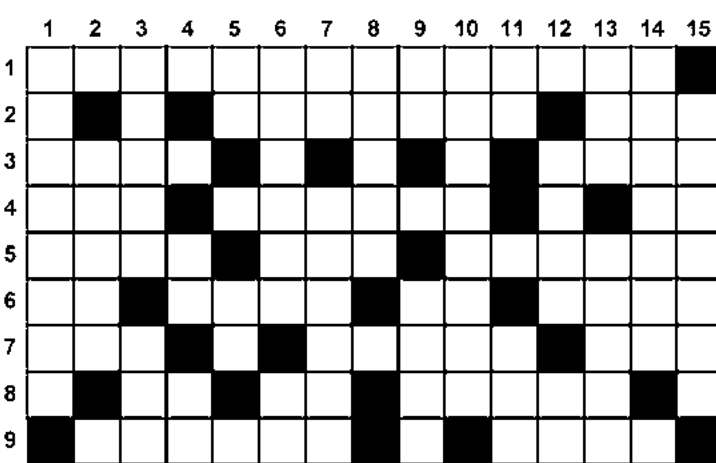
Taban

Taban diyorlar bize,
Tabanız taban.
Ayakkabı tabanı değil fakat
Eskiyip püsküyünce bir tarafa atılan.
Tabanız evet taban
Fakat
Yüzde bilmem kaçımız şu burjuva partinin
Ya da
Yüzde bilmem kaçımız bu burjuva partinin
Tabanı değiliz.
Tabanız,
Öyle sıradan, sonradan falan da değil;
Tabanız binlerce yıldır,
Dededen toruna miras kalan.
Her şey tabanın üzerinde yükselir
Hanlar
Hamamlar
Saraylar falan.
Yeryüzü gibiyiz,

Ağaçlara, ormanlara, dağlara
Denizlere, göllere ve yollara taban.
Ne yükselirse cihan üzre cihan içinde,
Kaldırıp başını diklenemez,
Ellerimiz kollarımız olmadan.
Tren garları,
Hükümet konakları,
Parlamento binaları,
Burjuvaların fabrikaları, kârları falan falan...
Tabanız, taban.
Tabansız değiliz fakat.
Binlerce yıldır kök salmışız tabana.
Gün gelir,
Devran döner,
Yeni bir dünya kurulur bu tabandan.
Taban olmak neymiş görürsünüz o zaman!

Ziya Egeli

İşçinin Bulmacası

Soldan Sağa

1. Tek adam rejiminin yarattığı ekonomik ve demokratik yıkımı durdurmak, emekçilerin çalışma ve yaşam koşullarını iyileştirmek amacıyla kurulan ve ÜİD-DER'in de desteklediği ittifak.
2. Kısalan kasları açmak ve uzatmak için yapılan germe hareketi. Trans-Avrupa Otoyolunun kısaltması.
3. Kullanılmayacak hale gelme, değer yitimi, zarar. Yıllık enflasyon değerindeki değişimi ölçmek için kullanılan tüketici fiyat endeksi.
4. Gözde sarıya çalan kestane rengi. Macron hükümetinin emeklilik yaşını yükselten yasa tasarısına karşı kitlesel protestoların gerçekleştiği Avrupa ülkesi.

En kısa zaman.

5. Çeşitlilik. Maden, tahta vb.nin pürüzlerini düzeltmek için kullanılan araç. Azık.
6. Yama kelimesinin sessizleri. Gemi veya uçağın izlediği yol. Mudi kelimesinin seslileri. Evren.
7. Avrupa Ekonomik Topluluğu kısaltması. Ukrayna'ya savaş açan emperyalist ülke. Dini inancı olmayan.
8. Küçük bitkiler. İşaret, alamet. Kurumuş siğir gübresi.
9. Türkiye'nin başkenti. Meydan, saha.

Yukardan Aşağıya

1. Yayılmacı.
2. Seçme yarışı.
3. Beyaz perde. Bin kilogramlık ağırlık birimi.
4. Kriptonun simgesi. Takımın kısaltması.
5. Bir bağlaç. Rey.
6. Tutsaklık, esirlik. İridyumun simgesi.
7. Arka karşıtı. Beyazlaşma.
8. Karagöz'de kadın rolünde çıkan erkek oyuncu.
9. Sosyal medyada Geri Takip anlamına gelen kısaltma. İşinin eri, becerikli, mahir.
10. İstanbul'da bir ilçe.
11. Müzikte ikinci nota. Üye.
12. Genelde yiyecekleri kızartmada kullanılan yayvan kap. Yabancı.
13. Giysilerin buruşukluklarını gidermek için kullanılan araç. İlgı.
14. Kefillik.
15. Yumurta, soğan, biber ve domatesle yapılan bir yemek.

Geçen Bulmacanın Çözümü

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	Ö	R	G	Ü	T	L	E	N	M	E	D	I	S	K	
2	Z	O	R	A	N	E	N	D	E	R	I				
3	G	A	R	N	A	Y	U	T	E	O	N				
4	Ü	Z	M	E	K	A	R	A	F	I	N	A	J		
5	R	A	T	N	A	E	R	O	B	I	K				
6	L	A	C	I	V	E	R	T	S	R	L	I			
7	Ü	F	N	A	F	I	A	İ	D	A	R	I			
8	K	H	A	D	E	S	A	N	I	A	Y	A			
9	T	A	E	R	K	E	N	K	A	F	E	S			

İşçi Sınıfının Zincirleri ve Potansiyeli

Kapitalist sistemin temsilcileri, bundan 30 sene evvel Sovyetler Birliğinin (SSCB) yıkılmasının verdiği özgüvenle kapitalizmin yeni, uzun ve parlak bir yükseliş dönemine girdiğini söylüyorlardı. İşçilerin kapitalizm altında da refah içinde yaşayabildiklerini, geniş tüketim olanaklarına kavuştuklarını, artık “zincirlerinden başka kaybedecek şeyleri” olduğunu ileri sürüyorlardı. Onlara göre toplumdaki çelişkiler yumuşamış, işçi sınıfının kapitalizme karşı mücadelesi gereksizleşmiş, hatta sona ermişti. “İşçi sınıfı öldü”, “sınıf mücadeleleri dönemi kapandı” diyorlardı. Gelgelelim kapitalistlerin ve çanak yalayıcılarının mumu yatsıya kadar bile yanmadı. Bir sistem olarak kapitalizmin çürüme ve tıkanıklık dönemine girdiği ay-yuka çıkarken, cenazesini kaldırmak istedikleri işçi sınıfı kapitalizmi yıkacak ve tarihin akışını değiştirecek yegâne güç olduğunu defalarca gösterdi, gösteriyor.

Egemenlerin yalanları ve temennileri ne olursa olsun işçi sınıfının varlığı, potansiyelleri, mücadelesi durduk yere ortadan kaybolmaz. Sınıfları, insanların sınıfsal pozisyonlarını belirleyen bir ekonomik düzen olarak kapitalizmdir ve bu düzen var oldukça sınıf mücadelesi sona ermez. Kapitalizmde bir yanda sermaye sınıfı vardır; toplumsal üretim araçlarının sahibi olan bu sınıf ücretli emeği kullanarak yani çalıştırdığı işçileri sömürerek, doğayı yağmalayarak kârını büyütür. Diğer yandaysa kendilerine ait hiçbir üretim aracı bulunmayan, yaşamak için işgücünü satmak zorunda olan modern ücretli emekçiler, yani işçi sınıfı vardır. Toplumun ezici çoğunluğunu oluşturan işçi sınıfı, mal ve hizmet üretimini yapar ve elinde büyük bir gücü tutar. İşçi sınıfı durduğu gün hayat da durur; birçok ülkede gerçekleşen genel grevler buna örnektir. Yani işçi sınıfının olmadığı, işçi sınıfı ile sermaye sınıfının çıkarlarının çatışma halinde olmadığı bir kapitalizm yoktur, olamaz. Çeşitli nedenlerle tüketim kalıplarının ve olanaklarının genişlemesi, çelişkilerin yumuşadığı, işçilerin sınıfsal pozisyonlarının değiştiği anlamına gelmez. **İşçiler ev ya da araba sahibi olabilirler. Bu durum onların “zincirlerinden başka kaybedecek şeyleri” olduğu anlamına gelmez. Çünkü ev ve araba üretim aracı olmadığı gibi kâr ve zenginlik de üretmez.** Dolayısıyla işçilerin bir sınıf olarak devrimci potansiyellerini yitirdiği iddiaları safsatadan ibarettir.

Nitekim sınıf mücadeleleri yumuşamak bir yana giderek keskinleşen bir seyir izliyor. Dün “öldü” denilen işçi sınıfı bugün ABD’den Çin’e tüm dünyada büyük bir uyanış yaşıyor. **On yıllardır derin bir sessizliğe gömülmüş olan İngiltere işçi sınıfı önü kesilemeyen büyük bir grev dalgası yükseltiyor. Sri Lanka, İran, Peru gibi örneklerde görüldüğü gibi nice ülke, işçi, emekçi isyanlarıyla, devrimci durumlarla sarsılıyor.** İşçi sınıfı onlarca ülkede grev ve isyanlarıyla “kapitalizme hayır” diyor. Çünkü kapitalizm sömürü ve modern kölelik demektir ve işçi sınıfının bu zulme başkaldırmaması düşünülemez.

İşçi sınıfının önderleri, işçi sınıfının böyle bir düzenin sürmesinden hiçbir çıkarı olmadığını vurgulamışlardır. Tarihsel rolünün kapitalizmi yıkmak, sermaye sınıfının el koyduğu üretim araçlarını tüm toplumun hizmetine sunmak, tarihin sınıflı toplumlar sayfasını kapatmak ve sosyalist bir dünyanın kapılarını açmak olduğunu söylemişlerdir. **“İşçilerin zincirlerinden başka kaybedecekleri bir şey yoktur, kazanacakları bir dünya vardır” demişlerdir.** Elbette dünyaya, yaşama, tarihe ve gerçeklere kendi sınıf penceresinden bakamayan tek tek işçiler, işçi sınıfının tarihin akışını değiştirip yepyeni bir dünya kuracağı fikrini inanılmaz bulabilirler. Fakat sınıf mücadelesinin inişli çıkışlı seyri, işçi sınıfının örgütlülük düzeyinin gerilemesi, tek tek işçilerin bilinç düzeyindeki gerilik ve oradan doğan inançsızlık bu gerçeği değiştirmez.

Kömürü düşünelim. Yeraltında bulunan kömür potansiyel enerji taşır. Yeryüzüne çıkarılıncaya kadar da kimsenin farkında olmadığı enerji orada durmaya devam eder. Kömür yeryüzüne çıkarılıp uygun şartlarda tutuşturulduğundaysa içindeki enerjiyi ısı olarak açığa çıkarır. Bu enerji pek çok alanda kullanılarak dönüşüm yaratır. **İşte işçi sınıfı tıpkı bu örnekte olduğu gibi büyük bir potansiyelle sahiptir ve isyanlarıyla potansiyelini ortaya koymaktadır.** Önemli olan bu potansiyelin tam olarak açığa çıkartılması, güce dönüştürülmesi, siyasal ve toplumsal dönüşümler yaratmak üzere doğru hedeflere yönlendirilmesidir. **Bu potansiyel, işçiler sınıf kimliğinin farkına varıp sınıf bilinci kazandıklarında ve işçi sınıfı örgütlü bir güce ulaştığında tam olarak açığa çıkabilir ve kapitalizmi yıkmak üzere harekete geçebilir. ■**